

Datum: 25. 4. 2024

- *Sporočilo za javnost* -
- *Za takojšnjo objavo* -

SKUPŠČINA SKUPNOSTI OBČIN SLOVENIJE

Glavne teme: predlog Zakona o financiranju občin; ustavna presoja zakonodaje, ki se navezuje na plače občinskih funkcionark in funkcionarjev;

25. 4. 2024, Lukovica – županje in župani so se zbrali na Skupščini Skupnosti občin Slovenije. Obravnavali in sprejeli so delovne dokumente organizacije (poročilo in načrt dela) ter opravili razpravo na temo predloga Zakona o financiranju občin. Podprli so tudi pobudo za vložitev ustavne presoje zakonodaje, ki se nanaša na plače občinskih funkcionark in funkcionarjev, ki jo bo formalno vložila Skupnost občin v tednu po 1. maju.

Članice in člani Skupščine SOS so se seznanili z novim predlogom **sprememb Zakona o financiranju občin**. Županje in župani so podprli rešitev v predlogu, po kateri bi bila možna izdaja občinskih obveznic (ob strokovni podpori Ministrstva za finance). Prav tako se jim zdi dvig meje možnega zadolževanja iz 10% na 15% smiseln, glede na to, da zadolževanje občin za investicije ni problematično in je vesplošno nizko, v primerjavi z državo. Prav tako je na podlagi lanskoletnih pogajanj za višino povprečnine Ministrstvo za finance povzelo dogovorjeno rešitev glede financiranja občin. Tako bi za lokalne skupnosti odslej veljalo, da jim ob 54% vplačane dohodnine (iz predpreteklega leta) pripada dodatnih 1,2% dohodnine za odpravo nesorazmerjih pri pokrivanju stroškov za izvajanje zakonskih nalog. Dodatna sredstva iz dohodnine bi se občinam razdelila sorazmerno glede na višino njihovih tekočih stroškov in tekočih transferjev vseh občin.

Skupščina SOS pa po drugi strani zavrača spremembe kazalnikov razvitosti občin, čeprav so mnogi veljavni kazalniki razvitosti preživeti in neustrezni, saj jih pristojno ministrstvo ni komuniciralo z občinami in ni predstavilo razlik med trenutnim in novim načinom. Ostro pa tudi nasprotujejo določitvi zgornje meje sofinanciranja delovanja skupnih občinskih uprav (SOU).

Nasprotovanje so članice in člani Skupščine SOS izrazili tudi rešitvam, ki se obetajo na področju financiranja občin s pripadniki Romske skupnosti, na podlagi katerih se

spreminja izračun (število vseh prebivalcev, razvitost, površina občine, naselja in ocena prebivalcev v naselju), višina financiranja, nameni porabe ter poročanje v povezavi z dodatnimi sredstvi k primerni porabi občin, v katerih živi romska skupnost. S strani lokalnih skupnosti županje in župani zaznavajo zgolj intenco popolne kontrole nad nameni, višino ter porabo dodeljenih sredstev s strani države, kar je z ozirom na avtonomijo lokalne samouprave popolnoma nedopustno.

Članstvo SOS je razpravljalo in podprlo tudi pobudo za vložitev ustavne presoje zakonodaje, ki se nanaša na plače občinskih funkcionark in funkcionarjev, ne glede na trenutni postopek usklajevanja plač v javnem sektorju. Zahtevo za oceno ustavnosti je po naročilu Skupnosti vsebinsko pripravil dr. Boštjan Brezovnik, direktor Inštituta za lokalno samoupravo, v sodelovanju z dr. Franjem Mlinaričem.

V pobudi Skupnost občin Slovenije zahteva oceno ustavnosti drugega odstavka 10. člena v zvezi s Prilogo 1 in Prilogo 3 Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, četrtega, petega in šestega odstavka 5. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, tretjega, četrtega in petega odstavka 34.a člena Zakona o lokalni samoupravi, kolikor se nanašajo na plače županj in županov ter podžupanj in podžupanov. Skupnost občin Slovenije predlaga, da Ustavno sodišče Republike Slovenije po opravljenem postopku odloči, da so prej navedeni členi v neskladju z Ustavo Republike Slovenije in s tem naloži Državnemu zboru, da ugotovljene neustavnosti odpravi v določenem roku. Skupnost občin Slovenije je prepričana, da je zakonodajalec župane ter podžupane postavil v neenak položaj s funkcionarji sodne, izvršilne in zakonodajne veje oblasti in s tem nedopustno posegel v pravico svobodnega opravljanja funkcije.

Vložitvi ustavne presoje botruje prepričanje, da bi dohodki županj in županov ter podžupanj in podžupanov morali biti v skladu z dostojanstvom občinske funkcije in bi morali ustrezati vlogi župana in podžupana, ki sta občinska funkcionarja ter njunim nalogam in predvsem odgovornostim. Prav tako bi morali biti dohodki županov ter podžupanov relativno stabilni in ne bi smeli zaostajati za gospodarskim razvojem države in s tem razvojem življenjskega standarda v državi. Oceno o očitni neprimernosti višine plač županov in podžupanov je treba vpeti v kontekst gospodarskega razvoja države in s tem razvoja življenjskega standarda v državi, tako da dohodki županov in podžupanov za tem razvojem ne bodo zaostajali. V Republiki Sloveniji se je namreč vzpostavil sistem, ki je župane in podžupane, kar se tiče njihovega materialnega položaja, potisnil ne le nižje od funkcionarjev zakonodajne, sodne in izvršilne veje oblasti, pač pa celo nižje od večine javnih uslužbencev.

Po mnenju Skupnosti občin Slovenije je nedopustno tudi to, da se ob enakem obsegu nalog in odgovornosti župane in podžupane, ki opravljajo svojo funkcijo nepoklicno, diskriminira na način, da jim za opravljanje funkcije pripada zgolj 50% plače, ki bi jo dobili, če bi funkcijo opravljali poklicno.

Skupnost občin Slovenije bo ustavno presojo formalno vložila v tednu po 1. maju.

S prijaznimi pozdravi,

Jasmina Vidmar, l. r.
generalna sekretarka SOS